

Od metaka srca, od pušaka lopate

Goran Šimac • 25/11/2025 • 20:44

Svi dobro znamo kako svijet i čovječanstvo od svog postanka ide u krivom smjeru. Silni tehnološki tzv. napredak kojemu svjedočimo posljednjih desetljeća i nešto duže može se *objesiti mačku o rep*, kako se to obično kaže. Umjesto da je ljudska pamet upotrijebljena za opći napredak i smanjenje patnje na Zemlji, ona je u najvećem dijelu usmjerena ka potpuno suprotnome: za stvaranje smrti, bolesti, nesreće, ratova, stradavanja i samouništenja.

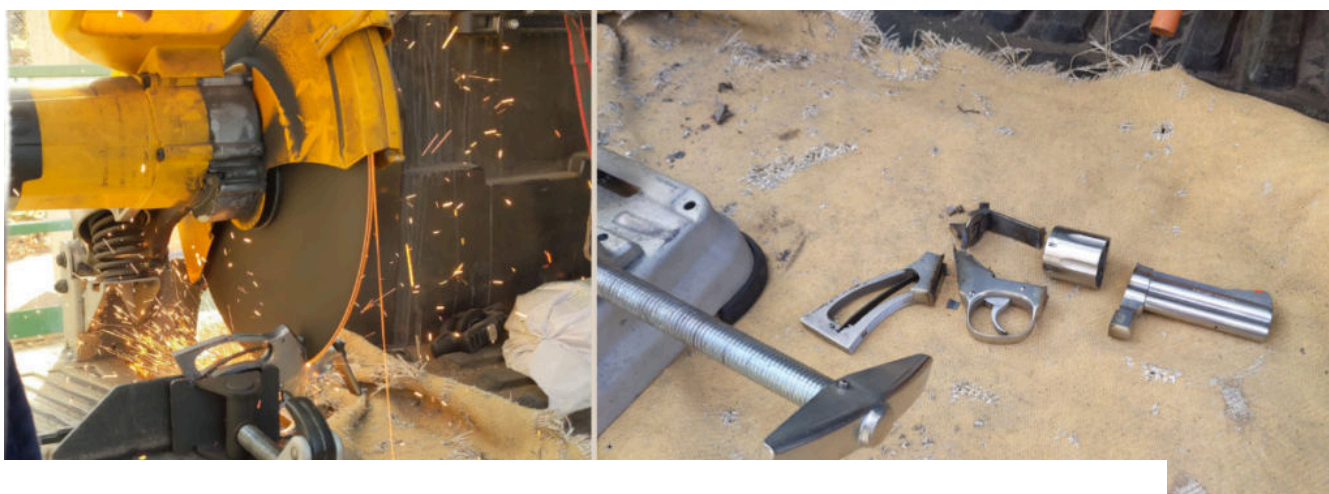
O tome svjedoče i vijesti koje ste mogli pročitati danas: **u Ukrajini i dalje umiru i ginu ljudi** zbog agresije Rusije, **ubojstva i zvjerstva** se bilježe diljem svijeta, **smaknuća vatrenim oružjem** su svakodnevica... Evo, čak iz Europe, odnosno Europskog parlamenta, stiže vijest kako su danas eurozastupnici usvojili Akt o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP), a osim toga i dokument koji se zove **Program za europsku obrambenu industriju (EDIP)** kojim se oko **milijardu i pol eura** namjerava potrošiti na – **proizvodnju oružja**.

Dakle ove 2025. godine, nakon što je na svijetu već proizvedeno toliko silnog oružja kojim se Zemlja **može uništiti na tisuće puta iznova**, a sav živalj i život na planeti uništiti na desetke tisuće puta, i dalje se proizvodi – oružje. Tome pomaže podgrijavanje atmosfere straha od rata i napada Rusije na europske zemlje, a sutra možda i Kine, Turske, tko zna koga. Ljudska rasa jednostavno nije zaslužila postojati, reći će mnogi nakon što čuju ovakve vijesti.

Dio tzv. kulture

Ipak jest. Sve dok ima onih koji svojim skromnim ali srčanim pokušajima nastoje svijet okrenuti u drugom smjeru: **smjeru tolerancije, nenasilja, ljubavi, solidarnosti i ljudskosti**. Takvih inicijativa ima uvijek i posvuda, i samo zahvaljujući njima svijet nije još uništen, a ljudi zbrisani s lica Zemlje.

Takva je i prilično radikalna i zanimljiva zamisao koja dolazi iz SAD-a, države koja se smatra najbogatijom na svijetu, ali ujedno i državom u kojoj svaki dan od vatrenog oružja stradava na stotine ljudi, te u kojoj ima više komada oružja nego li stanovnika, te u kojoj je posjedovanje oružja u kućama nešto što se smatra nezaobilaznim i nužnim i dijelom tzv. kulture i tradicije.

Razbijanje oružja

Dakle inicijativa **RAWtools**, čiji bi se naziv mogao prevesti kao *sirovo oruđe*, te je igra riječi jer dolazi od obrnutog rasporeda slova u odnosu na riječ **war** koja znači rat, pokrenula je akciju u kojoj ljudi donose oružje koje imaju u svojim kućama, te ga u odgovarajućim radionicama **rastavljaju, razvaljuju, rastaljuju, pile, kidaju te od njih izrađuju neke drukčije upotrebljive predmete**: alatke, ukrase, pomagala za vrt, razne komade namještaja, skulpture... itd.

Vjerojatno će neki, kad čuju za ovu inicijativu iz SAD-a, samo odmahnuti rukom i narugati se navodnoj uzaludnosti njihovih napora. No čjni se kako baš i nije tako.

Pokret **Rawtools** je iznenadio i inicijatore; sve je više radionica i podružnica diljem SAD u kojima se oružje pretvara u nešto puno bolje, ljudskije i miroljubivije.

-Naša nacija prošla je kroz razne strašne događaje vezane uz oružano nasilje. RAWtools želi otvoriti novu opciju, treći put: Što ako se obvezemo riješiti svoje probleme bez oružja i nasilja? Korištenjem oružja za izradu vrtnog alata i drugog ručnog alata, stvaramo simbol promjene i molimo vas da sudjelujete, da se usudite upotrijebiti svoju maštu kako biste promijenili svijet. Pretvaranje mačeva u plugove, kopalja u srpove i pušaka u vrtni alat

stvara dinamičan pomak u našem ulaganju vremena i resursa. Da se više ne obučavamo za rat, što bismo drugo radili? To ne znači da svi trebamo postati vrtlari, ali znači da možemo ulagati u osiguravanje resursa za održavanje života za naše zajednice. Onesposobljavanje oružja nije nešto što većina ljudi radi svaki dan. Gradimo mrežu koja pomaže ljudima da se povežu s drugima koji imaju znanje, resurse i sigurna mjesta za onesposobljavanje oružja. Kao donator oružja, možete iskoristiti naš program Od mačeva do plugova i dobiti vrtni alat BESPLATNO. Misija RAWtoolsa da „**razoruža srca i stvori mir**“ pokreće se našom sposobnošću da donesemo odluku o alatima koje koristimo za rješavanje sukoba. Kako u Sjedinjenim Državama dnevno gubimo više od 100 ljudi zbog oružanog nasilja, sve je jasnije da oružje nema mjesta u rješavanju sukoba. Mnogi ljudi doniraju svoje oružje RAWtoolsu jer shvaćaju da im više ne treba. Naš program “Od mača do pluga” omogućuje vam da donirate svoju pušku RAWtoolsu i besplatno dobijete vrtni alat iz te puške. RAWtools zadržava sve preostale dijelove za izradu dodatnih alata ili predmeta kojima prikupljamo novac za naš rad. Vodimo vas kroz proces legalnog onesposobljavanja vašeg oružja i povezujemo vas s našom mrežom za razoružavanje. Ako nemate oružje za doniranje, možete postati dio naše mreže **Guns to Gardens** kako biste pomogli drugima da onesposobe svoje oružje. Možete osigurati siguran, javni prostor poput parkirališta crkve za održavanje postupka. Ili možete ponuditi korištenje svoje metalne pile ili rezača. – poručuju iz [RAWtoolsa](#).

‘Mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove...’

Osim što se bave razbijanjem i prepravljanjem pušaka u neke *normalnije* predmete, u toj organizaciji daju i poduku zainteresiranim **kako da iz zbiljskih ili potencijalnih sukob izađu bez nasilja.**

-Iznad borbe ili bijega – nenasilje otvara mogućnosti. Steknite samopouzdanje i praktične alate za sprječavanje i deeskalaciju nestabilnih situacija te otkrijte inspirativne resurse za

nenasilnu transformaciju. Radionice uključuju teoriju i praksu, uključujući igranje uloga u situacijama rješavanja sukoba. – vele.

Za svoju ideju su, dijelom, dobili inspiraciji u Bibliji, gdje stoji:

„On će biti sudac narodima, mnogim će suditi' plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove.... Nego će sjediti svaki čovjek pod lozom svojom i pod smokvom svojom, i nitko ga neće plašiti. Jer su to rekla usta Gospoda nad vojskama.“

Inače je **Mike Martin**, koji je idejni pokretač inicijative za razvaljivanje pušaka, prvi put držao ubojitu pušku **AK-47 poznatiju kao kalašnjikov** nakon pucnjave 2012. u osnovnoj školi Sandy Hook u Connecticutu, u kojoj je **poginulo 20 djece i šest odraslih**.

Tada mu je pristupio šokirani prijatelj koji je imao tu pušku kod kuće, a koji se osjećao užasno jer je takvo što uopće posjedovao.

-Odlučio je uništiti tu pušku – prisjeća se **Martin**, kako prenosi [Reasons to be Cheerfull.](#)

-Moja vjerska tradicija ukorijenjena je u miru i nenasilju. Zajedno s ocem i tim prijateljem odnijeli smo AK-47 obližnjem kovaču u Colorado Springsu, rastavili ga i od metala napravili lopatu i grablje. Postoji ta stvar s pretvaranjem oružja u vrtni alat . Morate dodati malo topline – nešto više od 2000 stupnjeva Celzijsovih šutem kontroliranog plamena. – prisjeća se **Martin u knjizi Beating Guns**.

Taj je trenutak potaknuo nastanak RAWtoolsa, neprofitne organizacije koju Martin sada vodi s punim radnim vremenom, pokreta koji obuhvaća četiri države s podružnicama u **Buffalu, New York; Philadelphiji, Pennsylvania; i Ashevilleu, Sjeverna Karolina.**

Od svojih skromnih početaka prije 14 godina, RAWtools je **uništio i prenamijenio više od 6000 komada oružja**, pretvorivši ih u **vrtni alat i umjetnine**. Martin sada nosi okidač prvih Kalašnjikova koje je uništio na privjesku za ključeve, dok knjige o oružanom nasilju i umjetnički kolaži izrađeni od dijelova oružja krase njegove zidove.

Za Martina, fizički čin uništavanja oružja može biti iscjeljujući, ali često je to samo početak

veće i ozbiljnije priče...

Nasilje je problem, a ne rješenje

-Dominantna kultura nam često govori da ne možemo pobjeći od nasilja, pa bismo se stoga trebali pridružiti nasilju. Umjesto toga, ova protupriča o pretvaranju mačeva u plugove inzistira na tome da je nasilje problem, a ne rješenje. – pojašnjava **Martin**.

Svatko može ispuniti obrazac na web stranici i dogovoriti doniranje svog oružja u zamjenu za karticu za kupovinu namirnica. Nacionalna mreža od stotina volontera, kovača, stolara i umjetnika čak će preuzeti vatreno oružje iz domova donatora.

-Ponekad ljudi imaju 30 ili 40 komada oružja koje su naslijedili i ne žele sve to unijeti u javni prostor ili se mogu osjećati nesigurno pri nošenju oružja. Ipak, donatori često žele biti uključeni u transformaciju oružja u snagu dobra. U akciji su sudjelovali veterani, šefovi policije, bake i mala djeca. Lovci su također bili među najboljim saveznicima. Vlasnici oružja također uglavnom ne žele oružano nasilje – kaže **Martin**.

Inače, ističe i kako njegov rad ne demonizira vlasnike oružja, već „spašava živote i surađuje sa svima koji su tome predani“. **RAWtools** redovito održava događaje, posebno ispred crkava i sinagoga, ne samo kako bi prikupljao i transformirao oružje, već i kako bi pokrenuo razgovore, „slušao i čuo mišljenja lokalnih ljudi pogođenih oružanim nasiljem“. Obitelji koje doniraju naslijeđeno vatreno oružje mogu ga pretvoriti u višestruke alate – uspomene koje odaju počast članu obitelji bez produbljanja nasilnog potencijala oružja.

Barem jednom mjesečno, netko tko je izgubio voljenu osobu zbog samoubojstva obraća se RAWtoolsu. Samoubojstvo vatrenim oružjem odgovorno je za **više od polovice (58 posto)**

svih smrtnih slučajeva uzrokovanih vatrenim oružjem u SAD-u, prema podacima Škole javnog zdravstva Johns Hopkins Bloomberg . U 2024. godini samoubojstva vatrenim oružjem dosegla su rekordnu razinu od gotovo **27.600 smrtnih slučajeva**.

Često su članovi obitelji onih koji su si oduzeli život prisiljeni sami preuzeti vatreno oružje od policije – ponekad u državama u kojima zakon zabranjuje policiji uništavanje oduzetog oružja.

120 komada vatrenog oružja na 100 stanovnika

-Obitelj može zamoliti policiju da ga stavi u njihov prtljažnik, a zatim ga mi izvadimo umjesto njih, tako da ga uopće ne moraju dirati. Vrlo smo svjesni praksi koje donose – kaže Martin.

Martin je izgubio majku koja je počinila samoubojstvo kad je imao 15 godina. Martinov otac imao je lovačke puške i drugo oružje. Danas su sve očeve puške vrtni alati, a njegov otac je jedan od najvećih podupiratelja RAWtoolsa.

Martin smatra da je ta praksa i za njega samog ljekovita.

-„Mnogo puta se jednostavno naljutim nakon što čujem vijesti o nekoj pucnjavi ili proglašenju nekog zakonodavnog akta koji i dalje afirmira posjedovanje vatrenog oružja. Te stvari mi stvarno uđu pod kožu, a ponekad je korisno jednostavno otići do nakovnja i udariti po vrućem metalu. – priča Martin koji se zalaže za nenasilje.

SAD još uvijek ima više oružja nego stanovnika – oko **120 komada vatrenog oružja na 100 stanovnika** , a lakše je kupiti oružje nego ga se riješiti.

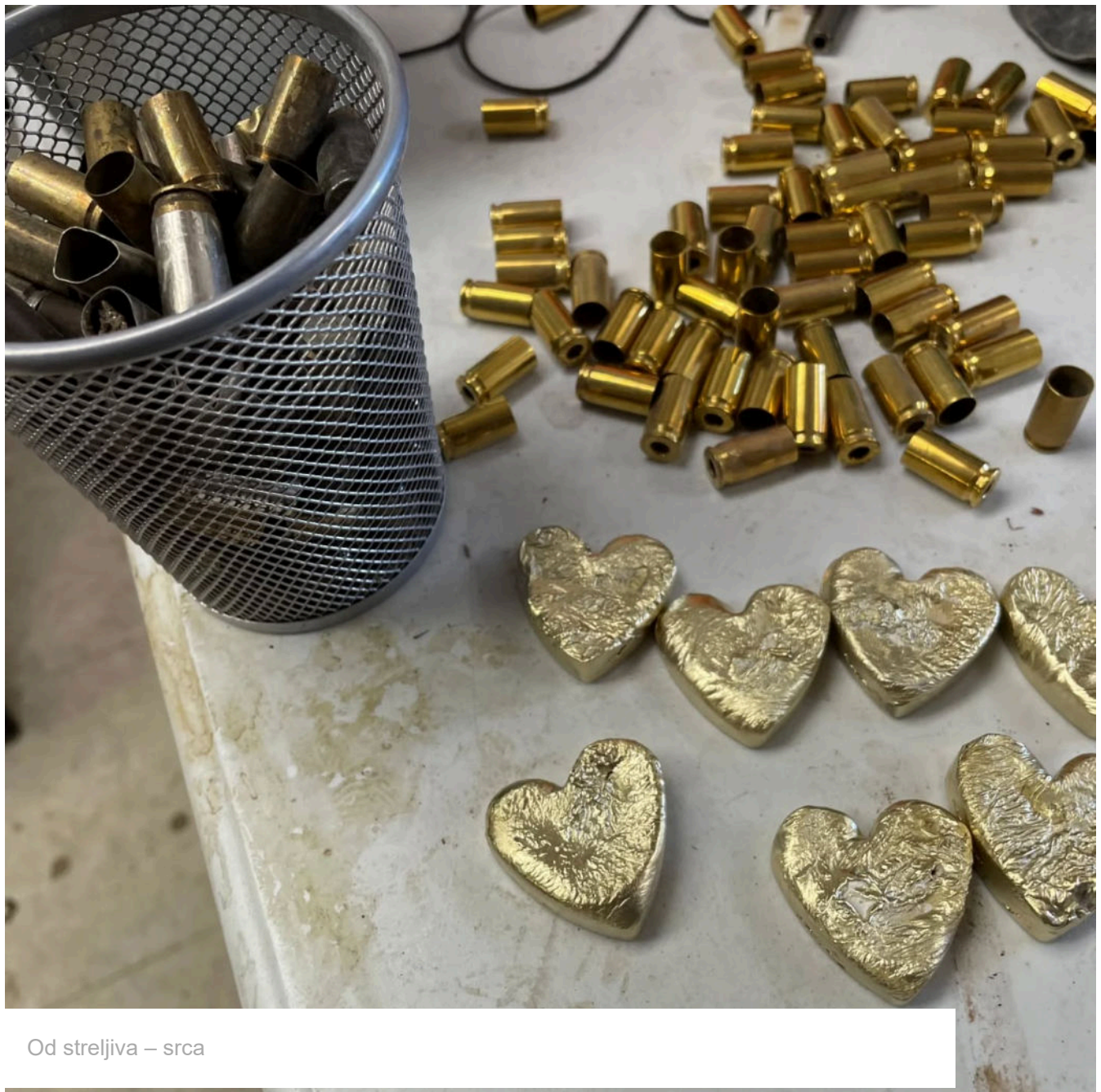

Od pištolja napravili igračku

-Ponekad se to može činiti stvarno zbunjujućim. Kritičari bi mogli dovesti u pitanje smisao uklanjanja nekoliko komada oružja kada se novo proizvodi svake tri sekunde. Moj odgovor je: svako vatreno oružje povučeno iz optjecaja smanjuje rizik, a svaki takav događaj je prilika za iscjeljenje. U ruralnim područjima, gdje neki izjednačavaju sigurnost s posjedovanjem oružja, počinje sa zajedničkim vrijednostima. Svi se želimo osjećati sigurno. Ali zajednica zajednica može pružiti tu sigurnost bolje od surovog američkog ideala individualizma.

Martin je dobro svjestan rješenja koja su dokazala smanjenje oružanog nasilja, ali se njegova organizacija uglavnom drži podalje od političkog aktivizma...

– Misija neprofitne organizacije nije zakonodavstvo ili politika, već promjena kulture – jedno oružje, jedno srce, jedna zajednica u isto vrijeme. Čin uništenja oružja ujedno je i čin stvaranja. Ne mijenjamo samo metal, mijenjamo ljude – jezgrovito zaključuje **Mike Martin**.

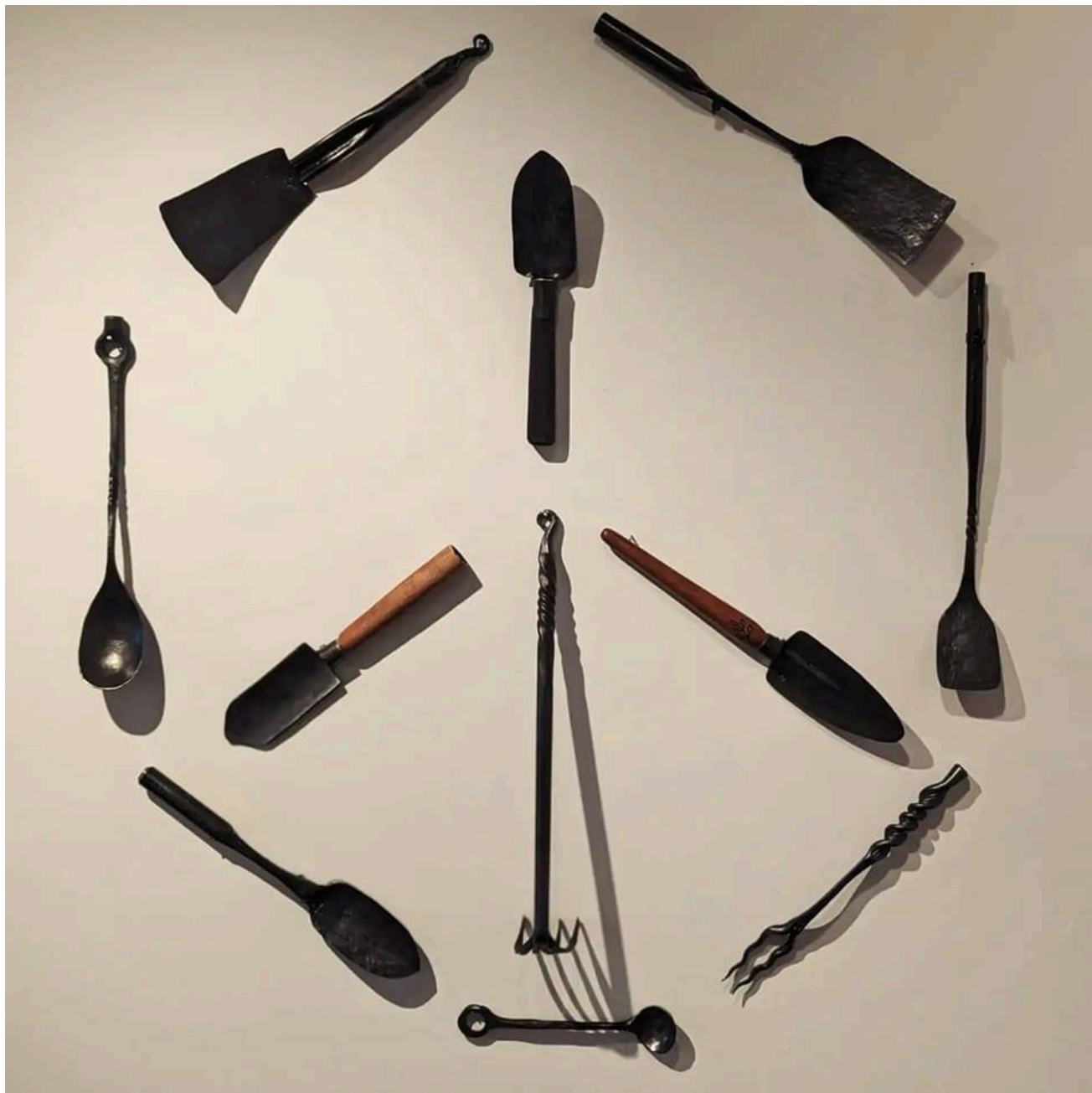
Od streljiva – srca

****Tekst iz projekta 'Sve bolje i bolje' je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2025. – Agencije za elektroničke medije***